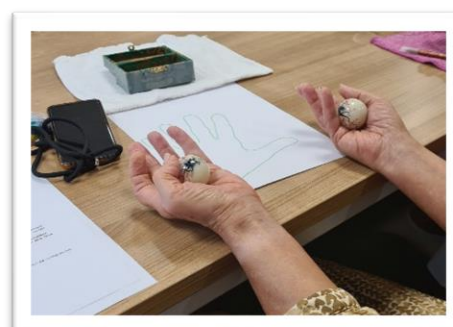

2024 Evaluatie van de SAS-Zomerschool55+ & aanbevelingen voor 2025

Evaluatie SAS-Zomerschool 55+ voor 2024

en aanbevelingen voor editie 2025

Organisatie algemeen

In januari zijn we enthousiast aan de slag gegaan met het kernteam dat dit jaar uit 8 vrijwilligers bestond. Gemiddeld 1 x per maand kwamen we bij elkaar om zaken vast te leggen en af te stemmen. Na een eerste keer in het volledige kernteam te hebben besproken aan welke activiteiten we dachten voor 2024, hebben we daarna voor het binnenhalen van activiteiten steeds apart vergaderd met een kleiner groepje en dat beviel uitstekend. We hebben ook de overige taken binnen het kernteam nog wat duidelijker verdeeld en dat is redelijk bevallen. Het is ook goed dat meerdere personen dingen kunnen aanpakken: dat maakt het geheel minder kwetsbaar indien er iemand -onverhoopt- zou uitvallen. In grote lijnen zagen de taken er als volgt uit:

- Programma-verantwoordelijke	Elly Glastra en Fia de Vos
- Financiën	Henny van den Bogaard en Fia de Vos
- Notuleren + Enquêtes uitwerken	Bea Wolf en Elly Glastra
- Coördinatie + kas Biechten	Riekje van der Wielen en Bea Wolf
- Coördinatie + communicatie Hevo	Cindy de Visser
- Coördinatie Schans + Stolp	Idalie Prevoo
- Coördinatie Slinger	Henny van den Bogaard
- Beantwoorden mail + mobiel	Fia de Vos en Elly Glastra
- Website invullen	Anne van Hoorn en Elly Glastra
- PR & Social Media	Fia de Vos en Elly Glastra
- Evaluatieverslag	Fia de Vos

Daarbij konden we altijd op elkaar een beroep doen. De sfeer en samenwerking binnen het kernteam was gewoon goed. Cindy de Visser was vorig jaar al ingewerkt door Ben Krijbolder en kon nu prima zelfstandig draaien. Anne van Hoorn is nieuw dit jaar en heeft eveneens prima meegedraaid.

We hebben wel geconstateerd dat met het groeien van het aantal deelnemers ook de werkzaamheden toenemen en dat we extra ondersteuning nodig hebben tijdens de uitvoering van de Zomerschool. Met name om de dagelijkse telefoontjes en de e-mails af te handelen en bv. een hele groep deelnemers te bellen of te mailen als er aanpassingen zijn. Ook alle enquêtes verwerken blijft een hele klus. Aanvankelijk waren daar wat vrijwilligers voor, maar helaas hebben die in de loop van het jaar andere bezigheden gekregen en konden daardoor tijdens de zomerschool niet meer actief zijn. Ben Krijbolder, nu niet meer actief als kernteamlid, maar wel als gastheer, heeft zich heel verdienstelijk gemaakt met het binnenhalen van activiteiten en het dagelijks op de site plaatsen van alle foto's.

In dit vierde jaar dat we vooral digitaal via de website draaien, blijken de problemen steeds kleiner te worden en weten wij steeds beter wat we nodig hebben. De juiste vragen op het juiste moment kunnen stellen aan een webmaster blijft wel een kunst op zich! Een echt probleem vormt de koppeling tussen de website en het betalingsprogramma en dan met name tijdens de spits van de eerste inschrijvingsdag: het komt meermaals voor dat mensen wel betalen, maar door het programma niet worden ingedeeld bij de activiteit waarvoor zij denken te hebben ingeschreven.

Gelukkig hebben we er opnieuw voor gekozen om op de eerste inschrijvingsdag als Kernteam ook in de Biechten aanwezig te zijn, zodat mensen in levenden lijve konden komen inschrijven: dat was een groot succes!

We konden gedurende de zomerschooluitvoering gebruik maken van een hele enthousiaste groep van 24 gastvrouwen en gastheren. Het lukt jaarlijks probleemloos om die groep aan te vullen als dat nodig is en ook dit jaar hebben we 5 nieuwe vrijwilligers ingezet in deze rol. De groep gastvrouwen en gastheren is voorafgaande aan de Zomerschool 1 x bijeengewees. Dat was in april om hen de activiteiten voor te leggen waarop men kon inschrijven en om de taakomschrijving te bespreken. De eerste maandagochtend van de Zomerschoolperiode hebben we de Zomerschool met elkaar geopend door nog even de gezichten dezelfde kant op te zetten en de laatste werkzaamheden te bespreken. Ook kregen de gastvrouwen en gastheren daar het boekje met alle noodzakelijke info uitgereikt, evenals de enveloppen voor de activiteiten van week 1. Na de Zomerschool hebben we nog eenmaal met alle gastheren en gastvrouwen een bijeenkomst gehad om te evalueren en hen te bedanken. Na een vergadering van twee uur, waarin we hun werk en ervaringen met de Zomerschool hebben geëvalueerd, zijn we met elkaar gaan lunchen, hebben het Erfgoed 's-Hertogenbosch bezocht in het Groot Tuighuis en hebben tenslotte bij een drankje afscheid van elkaar genomen: tot in 2025! Gelukkig waren alle "nieuwelingen" enthousiast en wilden ze graag blijven. We hebben wel ervaren dat een stukje scholing, met name over spreken in het openbaar en het nemen van foto's, wellicht handig is. De Zomerschoolperiode leverde trouwens ook alweer twee nieuwe gastvrouwen op voor 2025!

Aanbevelingen m.b.t. de organisatie voor 2025

1. Opnieuw bekijken welke werkzaamheden de Zomerschool vraagt en daarbij de juiste kernteamleden zoeken: dat vraagt van de huidige kernteamleden om goed te kijken naar het eigen functioneren en het gewenste takenpakket in de toekomst;
2. Vanaf april/mei zoeken naar een extra administratieve kracht tijdens de uitvoering van de Zomerschool;
3. De gastvrouwen en gastheren scholing bieden m.b.t. spreken in het openbaar en het maken en doorsturen van foto's bv. Dat kan mogelijk via Galant;
4. Goed afstemmen met de gastvrouwen/gastheren hoe zij willen worden ingezet (bv: op de ochtend en de middag of slechts 1 dagdeel per keer/ als nummer 1 of liever als 2);
5. Opnieuw "smoelenboek" uitbrengen: is erg goed bevallen

De financiën

In bijlage 1 valt te zien dat we keurig volgens de SAS-uitgangspunten hebben gehandeld. Als we kosten en baten van de verschillende activiteiten naast elkaar zetten, blijken de meeste activiteiten zichzelf te bedruipen. Daarbij zijn doorberekend aan de inkomstenkant de bedragen die de deelnemers hebben betaald en aan de uitgiftekant: de vergoeding of het aardigheidje voor de docent, de kosten van koffie/thee, de materialen, de gids of de toegang. We nemen daarin de accommodatiekosten niet mee, omdat die door de subsidie gedekt kunnen worden. Ook de reiskosten van een gastdocent hebben we niet doorberekend. Van het positieve bedrag dat overblijft kan een aantal van de overige kosten worden betaald, denk aan vergoedingen van de vrijwilligers, de reiskosten en de kosten van de website en de PR. Dit alles betekent dat een bedrag van € 5,00 per activiteit, inclusief koffie of thee, nog steeds kostendekkend is en ook voor het komende jaar kan worden aangehouden.

We hebben dit jaar ook weer de Sum Up gebruikt bij de betalingen in de Biechten tijdens de inschrijvingen: dat is prima bevallen. In de folder e.d. hebben we nu ook vermeld dat bij deze inschrijving gepind kan

worden. Bovendien hebben we een mobiele telefoon zonder simkaart, waarop de Sum Up kan worden ingesteld, zodat ook bij de kas en lastminute er gebruik van kan worden gemaakt, (wel wifi nodig).

We begonnen het jaar met een continuïteitsreserve van een ruime € 3000. De 745 deelnemers zorgden voor ruim 22.000 euro. Naast de subsidie van de gemeente hebben we dit jaar ook een sponsorbedrag gehad van de Stichting tot steun aan de ouderen in 's-Hertogenbosch om het bedrag van de Dagtocht gering te kunnen houden en een kleine sponsoring van de drankjes bij één van de lezingen, waar vooral Zonnebloemdeelnemers aanwezig waren. De deelnemers hebben natuurlijk voor het grootste bedrag aan inkomsten gezorgd.

Het financiële overzicht ziet er voorlopig als volgt uit:

Overzicht Financiën Zomerschool 2024				
<i>omschrijving</i>	<i>grootboek</i>	<i>bedrag in</i>	<i>bedrag uit</i>	<i>begroot</i>
Continuïteitsreserve vanuit 2023	8101	€ 3.376,99		€ 4.950,00
Subsidies 2024	8000	€ 5.000,00		€ 5.000,00
Inkomsten van de deelnemers	8001	€ 22.411,56		€ 21.500,00
Sponsoren 2022	8100	€ 900,00		€ --
Docentenvergoedingen (100 x 20)	4100		€ 4.345,10	€ 2.000,00
Vrijwilligerswaardering (25 x 20 + 8 x 50)	4120		€ 1.243,33	€ 900,00
Reiskosten docent/vrijwilligers	4140		€ 449,31	€ 400,00
Huur van accommodaties	4200		€ 3.333,00	€ 3.000,00
Materialenkosten	4300		€ 11.063,92	€ 13.750,00
Drukwerk	4400		€ 1.147,17	€ 1.000,00
Kosten Website	4630		€ 894,48	€ 750,00
Consumpties	4500		€ 3.932,69	€ 6.000,00
Slotmiddag consumpties + hapjes	4500		€ 669,60	€ 750,00
Lunches	4510		€ 415,20	€ 200,00
Overige kosten	4600		€ 165,96	€ 250,00
Bankkosten	4683		€ 535,65	€ 150,00
Continuïteitsreserve voor 2025			€ 3.493,15	€ 850,00
		€ 31.688,55	€ 31.688,56	

Dit is het voorlopige plaatje, omdat er nog wat bankkosten komen en we een enkele rekening nog niet binnen hebben. Het is waarschijnlijk dat we een continuïteitsreserve van zo'n € 3000 voor 2025 hebben, wat in ieder geval het voortbestaan van de Zomerschool voor 2025 garandeert en eigenlijk betekent dat we in dit jaar een te verwaarlozen verlies hebben gedraaid.

Als we kijken naar de begroting en de daadwerkelijke kosten, zien we dat de meeste posten redelijk overeenkomen. De afwijkingen:

1. De eigen bijdrage van de deelnemers valt iets hoger uit, omdat we meer deelnemers hebben;
2. De post docentvergoedingen lijkt heel hoog, maar daar zitten nu ook de bedragen in die we voor de gidsen van het IVN, de docenten van het Seniorweb en de gastspreker op de slotmiddag hebben betaald. Bovendien zitten hier de bestuursvergoedingen in volgens een nieuwe SAS-afpraak;
3. Verder vallen de kosten voor de slotmiddag heel veel mee, terwijl we niets te kort zijn gekomen! Het gaat hier wel alleen om de drankjes en de hapjes; het optreden van Wim Daniëls heeft € 500 gekost, maar dat bedrag staat bij de docentvergoedingen;

4. De kosten van de website vallen hoog uit, terwijl in principe alles op orde is en er alleen wat kleine aanpassingen zijn gedaan door de beheerder;
5. Ook de bankkosten zijn aanzienlijk en komen uit drie posten: de kosten van bank, van Buckaroo en van de Sum Up.

Als we kijken naar het geld dat per bank wordt geïnd en betaald en het geld dat toch cash wordt geïnd en met name betaald, dan valt op dat we ruim 1/5, namelijk zo'n € 6000 cash gebruiken: daarin zitten met name de vergoedingen voor de docenten, maar ook alle bedragen voor koffie/thee op terrassen en vaak bedragen voor materialen en dergelijke.

Aanbevelingen m.b.t. de financiën voor 2025

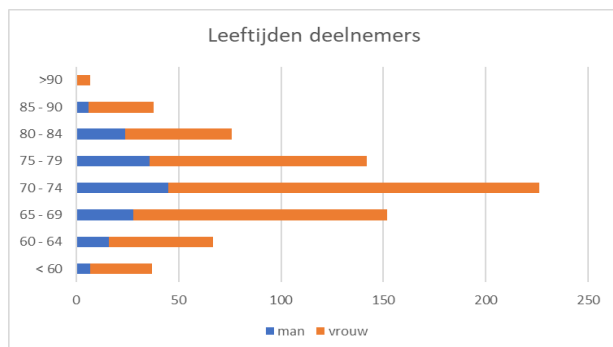
1. Actief beleid blijven voeren als er ergens geld te halen valt;
2. De Sum Up nog breder inzetten (vermelden dat men kan pinnen/ zorgen dat bij de last minute hij ook gebruikt wordt);
3. De eenheidsprijs van de activiteiten laten staan op € 5,00 inclusief koffie/thee;
4. Tijdig bedenken of we **nieuwe/ extra** promotieactiviteiten gaan inzetten (denk daarbij aan banners voor alle locaties bv);
5. Kijken of we de cash geldstroom verder kunnen verkleinen.

De begroting voor 2025 kan er -gebaseerd op 750 deelnemers- als volgt uitzien:

Begroting Financiën Zomerschool 2025			
omschrijving	grootboek	bedrag in	bedrag uit
Continuïteitsreserve vanuit 2024	8101	€ 3.000,00	
Subsidies 2025	8000	€ 5.000,00	
Inkomsten van de deelnemers	8001	€ 22.500,00	
Sponsoren 2025	8100	xx	xx
Docentenvergoedingen (120 x 20 + ...)	4100		€ 4.000,00
Vrijwilligerswaardering (32 x 25 + 8 x 100)	4120		€ 1.600,00
Reiskosten docent/vrijwilligers	4140		€ 500,00
Huur van accommodaties	4200		€ 3.500,00
Materialenkosten	4300		€ 12.000,00
Drukwerk	4400		€ 1.000,00
Kosten Website	4630		€ 1.000,00
Consumpties	4500		€ 4.500,00
Slotmiddag consumpties + hapjes	4500		€ 750,00
Lunches	4510		€ 500,00
Overige kosten	4600		€ 200,00
Bankkosten	4683		€ 500,00
Continuïteitsreserve voor 2026			€ 450,00

De deelnemers

We mochten 746 unieke deelnemers begroeten. Dat aantal ligt 8,5% boven het niveau van vorig jaar en daar zijn we heel tevreden mee. We verwachten voor de komende jaren ook nog een lichte groei, omdat telkens blijkt dat we aan bekendheid winnen. We merken wel dat dat ook betekent dat er een groter aantal activiteiten moet zijn of dat meer activiteiten dubbel moeten worden aangeboden! Nu zat 70% van alle activiteiten helemaal vol en voor de creatieve activiteiten en de excursies lag dat percentage nog aanzienlijk hoger! Vooral bij presentaties en enkele beweegactiviteiten was nog wel wat ruimte.

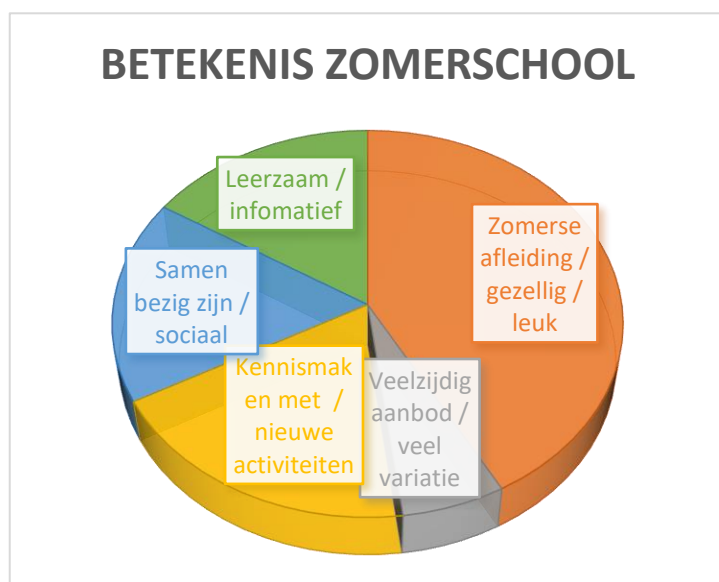

Natuurlijk hebben we gekeken naar de verdeling over leeftijd en de verdeling man-vrouw. Op het totaal aantal deelnemers is 22 % man. Dat ligt op hetzelfde niveau als vorig jaar en we moeten blijven inzetten op het behoud van evenveel of meer mannen.

Als we kijken naar de leeftijdsverdeling, dan blijkt dat de mannen gemiddeld dezelfde leeftijdsverdeling laten zien als de deelnemende vrouwen. Onze grootste

groep deelnemers heeft een leeftijd tussen de 65 en 80 met voor vrouwen een duidelijke piek voor de 70-75-jarigen.

We hebben wat minder deelnemers uit de oudste groep: De groep 80-plussers maakt weer 12 % van het totaal uit. Dat lijkt wat vreemd, vooral omdat we horen dat in de verenigingen en stichtingen juist wel de oudste groep vertegenwoordigd is. Mogelijke oorzaak kan de digitalisering van de inschrijving zijn en het feit dat we geen programmaboekje hebben gedrukt, maar alleen een folder uitgegeven. We hadden namelijk wel een groot aantal presentaties vanuit de stoel op het programma staan: een activiteit die vaak de wat oudere en minder mobiele deelnemer trekt. Aandacht voor deze groep blijft wel belangrijk voor de komende jaren. Verder is de leeftijdsopbouw prima: 14% van de deelnemers is jonger dan 65 en 20% is tussen de 65 en 70. Dat belooft voldoende stabiliteit en zelfs groei voor de komende jaren.

We hebben de deelnemers gevraagd naar de belangrijkste redenen om aan de Zomerschool deel te nemen. De deelnemers hebben zelf hun antwoorden geformuleerd en wij hebben ze gebundeld. Het resultaat ziet u hiernaast. "Zomerse afleiding / gezellig / leuk" scoort duidelijk het hoogste. Daarbij werd regelmatig aangegeven dat het fijn is dat de zomerschool in een lege periode plaatsvindt. Dat komt prima overeen met onze doelstellingen! Maar ook leerzaam en informatief, evenals samen bezig zijn en kennismaken met scoren keurig. Grappig zijn opmerkingen als: "thuis op vakantie" en "weg

achter de geraniums" en ook: "De zomerschool voelt als een zonnestraaltje" / "Dagen met een gouden randje".

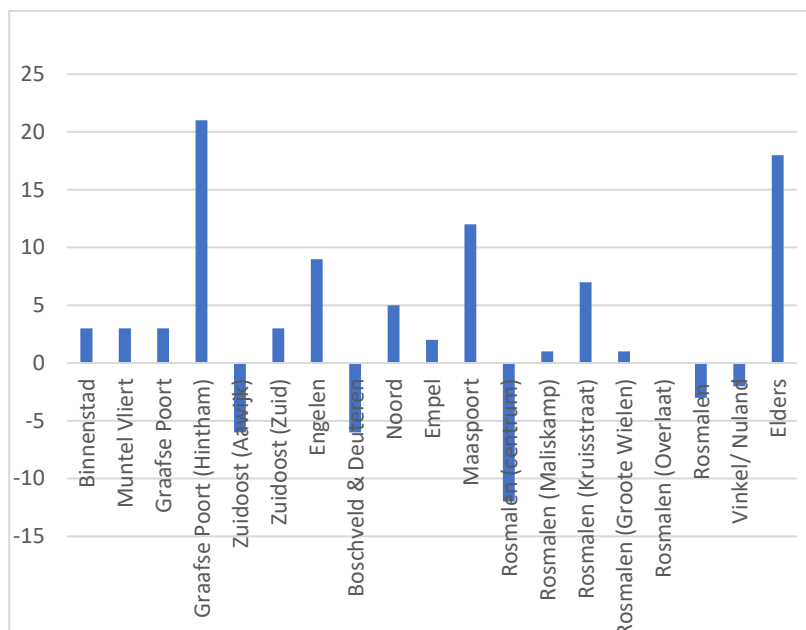
Ook de ruime keus aan activiteiten of de verscheidenheid wordt meerdere malen als reden genoemd en logischerwijs geeft ruim 6% aan dat het voor hen de eerste keer is dat ze deelnemen en ze dus nog even de kat uit de boom kijken.

Heel veel opmerkingen bevatten ook een compliment aan het adres van (de vrijwilligers van) de Zomerschool: dat steken we natuurlijk graag in onze zak (*wat een vriendelijke gastheren en gastvrouwen / uitstekend geregeld allemaal*). Een deelnemer mailde ons: *“Graag wil ik nog melden dat ik verbaasd was over het grote aanbod van mooie, interessante en leerzame items die de Zomerschool te bieden had.”*

We hebben, evenals andere jaren, ook gekeken naar *de postcodes* van de deelnemers om te zien waar ze vandaan komen.

Postcode	Wijk	2018	2019	2021	2022	2023	2024
5211	Binnenstad	43	50	32	35	44	47
5212	Muntel Vliert	26	17	21	30	32	35
5213	Graafse Poort	17	26	9	20	26	29
5246	Graafse Poort (Hintham)	57	55	27	43	62	83
5215	Zuidoost (Aawijk)	27	15	14	16	24	18
5216	Zuidoost (Zuid)	70	62	35	53	64	67
5221	Engelen	7	7	4	10	6	15
5223/5224	West Boschveld & Deuteren	52	58	38	48	54	48
5232/5233	Noord	46	61	43	67	76	81
5236	Empel	10	15	10	9	14	16
235/ 5237	Maaspoort	55	46	28	51	78	90
	's-Hertogenbosch onduidelijk	12	28	10	16	7	6
's-Hertogenbosch		422	440	271	398	487	535
5241	Rosmalen (centrum)	16	16	29	32	48	36
5242	Rosmalen (Maliskamp)	17	17	19	23	31	32
5243/5244	Rosmalen (Kruisstraat)	18	26	16	26	36	43
5245	Rosmalen (Groote Wielen)	5	4	4	5	4	5
5247	Rosmalen (Overlaat)	5	3	18	10	19	19
5248	Rosmalen	4	5	7	7	7	4
Rosmalen		65	71	93	103	145	139
5382/5391	Vinkel/ Nuland	0	4	9	7	6	4
Elders		25	27	29	46	49	67
Totaal		512	542	393	554	687	745

Als we kijken naar de groei van het aantal deelnemers ten opzichte van 2023 per wijk, dan valt op dat met

name de Aawijk, Boschveld, het centrum van Rosmalen en Vinkel/Nuland achterblijven: zij hebben zelfs een negatieve groei. In Hintham, Engelen, Maaspoort, Kruisstraat en elders groeit het aantal deelnemers het meest. Dat is wel interessant als je bedenkt dat de meeste binnen-activiteiten ook in die wijken (Biechten – Schans – Ontmoeting) hebben plaats gevonden. Blijkbaar biedt in de buurt aanbieden van activiteiten ook meer toeloop vanuit die wijk. Aan de andere kant kan ook het feit dat vanuit die locaties veel PR is verspreid

ertoe geleid hebben dat meer wijkbewoners deelnemen. Leuk is dat een activiteit in Engelen aanbieden ook direct leidt tot een grotere deelname uit die wijk! Dat het aantal deelnemers van elders stijgt heeft met name te maken met deelnemers uit de directe omgeving (Vught, Sint-Michielsgestel, Haaren, Haarsteeg, Maren-Kessel, Vlijmen en Berlicum). Van verder weg komen een aantal gastdocenten en eventueel kennissen of familieleden van hen.

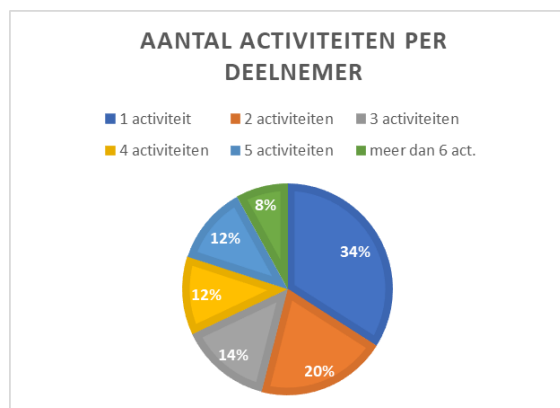
Aanbevelingen m.b.t. de deelnemers voor 2025

1. Oog blijven houden voor het aantrekkelijk blijven voor alle doelgroepen vanaf 55 (meer en minder actief);
2. Proberen in alle wijken een of meerdere activiteiten te laten plaatsvinden, zodat men in de buurt ook de Zomerschool tegenkomt;
3. Ook in alle wijken zo actief mogelijk de Zomerschool promoten of op de kaart zetten;
4. Het percentage mannen dat deelneemt aan de Zomerschool zien uit te breiden tot zeker 25%, door specifiek op hen gerichte activiteiten aan te blijven bieden;
5. Goed nagaan of we de echt ouderen in de stad nog wel bereiken nu we meer de digitale weg op zijn gegaan. Hen de mogelijkheid blijven bieden om gewoon in te schrijven en te betalen en eventueel voor een select gezelschap het hele programma toch uitdraaien;
6. Eventueel via de seniorenorganisaties waar deze ouderen wel deelnemen, informeren of er redenen zijn dat ze niet deelnemen aan de Zomerschool, bv. door de locatie, het vervoer, de prijs, de digitale inschrijving;
7. Ons blijven profileren bij de organisaties –vrijwillig en beroeps- die met ouderen in de stad werken en via die kanalen ook onze programmaboekjes verspreiden (denk aan Zonnebloemafdelingen, huiskamers, wijkgebouwen, andere zomerscholen etc).

De activiteiten algemeen

De 746 deelnemers hebben deelgenomen aan 2089 activiteiten, dus gemiddeld 2,8 activiteiten per deelnemer. Wat hierbij duidelijk een rol heeft gespeeld is de “last-minute-balie”, waar we in de loop van de weken nog een aantal plaatsen hebben verkocht. Ook positief werkte hier de mogelijkheid om een extra activiteit in te zetten als er één snel was vol geboekt (kan makkelijk digitaal).

We hebben gemerkt dat de eerste week slechts voor een beperkt aantal activiteiten kunnen inschrijven positief heeft gewerkt: het duurde langer voor de meest gewilde activiteiten helemaal vol zaten en meer deelnemers hebben het gevoel activiteiten van hun eigen keus te hebben kunnen boeken. Maar zelfs nu waren er aan het einde van de eerste inschrijvingsdag toch al 30 activiteiten helemaal vol geboekt. Er waren die eerste dag ook al 476 digitale transacties en ter plaatse hielpen we zo'n 70 deelnemers.

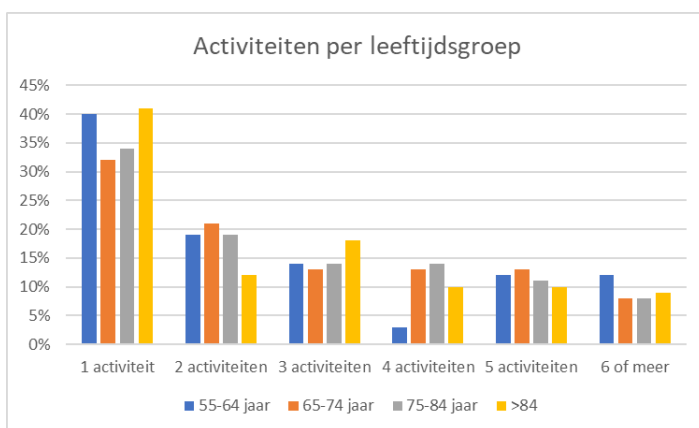

Eénderde van de deelnemers komt voor 1 enkele activiteit naar de Zomerschool. Dat kan zijn omdat ze alleen voor de Dagtocht opteren, voor het eerst komen kennismaken of omdat ze voor een specifiek aanbod komen. Ook ruim 30% komt voor 4 of meer activiteiten. Dit jaar waren er zelfs 36 deelnemers met meer dan 7 activiteiten, waarvan 1 met 17, 1 met 15 en 2 met 11 activiteiten: zij waren dus in principe elke dag bij de Zomerschool te vinden.

Kijkend of deelname [leeftijdsafhankelijk](#) is, blijkt dat in alle leeftijdscategorieën percentueel gezien het vaakst aan 1

activiteit wordt deelgenomen. Ook in de andere aantallen deelnames zien we veel overeenkomsten per leeftijdsgroep.

In 2024 hebben we aanvankelijk 125 activiteiten weten binnen te halen en die hebben we ook aangeboden via de site en de folder. Gelukkig werd er dit jaar voor slechts een klein aantal activiteiten onvoldoende ingeschreven, waardoor zij niet door konden gaan. Er waren ook diverse activiteiten die al heel snel "vol" waren. Gelukkig konden we die extra aanbieden, waardoor we uiteindelijk 130 activiteiten hebben aangeboden. Dit jaar hebben we slechts 1 activiteit moeten afzeggen vanwege ziekte van de docent en zijn alle anderen gewoon doorgegaan. We hadden prima zomerweer, zodat ook alle fietstochten konden plaatsvinden.

We hebben ook gekeken naar [de aanwezigheid](#) van de deelnemers: naar het aantal deelnemers dat niet is geweest bij een activiteit, wel of niet van tevoren geannuleerd. Daarbij gaan we uit van alle betalende deelnemers: zij stonden in principe op de deelnemerslijsten. Een enkele keer is iemand op een verkeerde dag of tijd geweest: dat hebben we gecorrigeerd. We hebben ook de deelnemer die op een bepaald moment toch niet kon, altijd de mogelijkheid gegeven om op een ander moment deel te nemen of om een alternatieve activiteit te kiezen. We hebben dit jaar wel weer alle deelnemers een week voor het begin van de Zomerschool een mailtje hebben gestuurd met waar zij stonden ingeschreven. Dat zorgde op dat moment wel voor wat administratief werk, maar daardoor waren de deelnemerslijsten wel actueler en konden mensen op de wachtlijsten toch deelnemen. Bovendien hebben we in die mail nogmaals benadrukt dat het fijn is als deelnemers annuleren als ze niet kunnen komen. Dat is dit jaar aanzienlijk vaker gebeurd.

Dat alles meegerekend komen we tot het volgende plaatje. Bij 28 % van de activiteiten was geen enkele deelnemer afwezig (in 2023 22% en in 2022 slechts 15%). Bij 60 activiteiten (46%) is niemand weggebleven zonder zich af te melden. Dat is een duidelijke verbetering.

Het betekent wel dat bij ruim 50% van de activiteiten toch deelnemers wegbleven zonder dat te melden.

Het gaat totaal om 12% procent deelnemers die niet komen (afgemeld 5%, niet afgemeld 7%). Het lastige is dat het bij een enkele activiteit aanzienlijk meer is dan bij een andere en dat niet altijd duidelijk is wat daar de oorzaak van is. Bij 22 activiteiten bleef meer dan 20% weg. Tien van die activiteiten behoren tot sport en bewegen. Dat heeft mogelijk te maken met de gesteldheid van deelnemers: in onze leeftijdsgroep kan de ene dag bewegen makkelijker gaan dan de andere. Er is één dag waarop heel veel absents waren en dat was een volledig verregende vrijdag. Daar zou het weer dus de oorzaak kunnen zijn.

Als we kijken naar de [absentie per soort activiteit](#) en het verloop in de laatste jaren zien we dat 2024 er goed uitziet: er zijn gemiddeld minder absents dan in eerdere jaren en zeker minder “wegblijvers zonder meldingen”. Daarbij kunnen we dus stellen dat het een week voordien een mail sturen zeker tot succes heeft geleid.

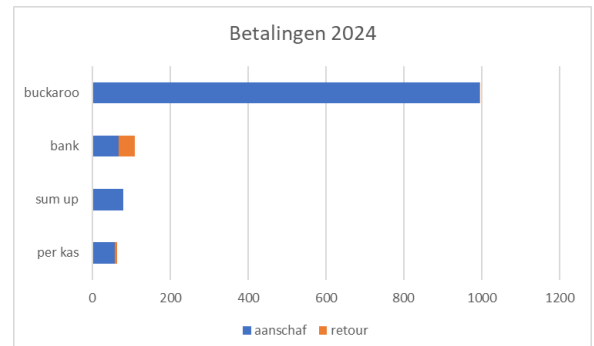
Aanbevelingen m.b.t. de activiteiten algemeen voor 2025

1. In 2025 er weer voor kiezen om de eerste week (in de periode van ... tot ...) slechts voor 5 activiteiten te kunnen intekenen en vanaf week 2 dat vrij te geven: daardoor krijgen meer deelnemers een kans om een voorkeursactiviteit te boeken;
2. Vooral ook blijven inzetten op (technische) excursies en presentaties. Met name excursies worden vaak als vakantie-uitje gezien en dat is natuurlijk prima;
3. Ook zeker een grote variatie aan wandelingen aanbieden: zowel in als om de stad en zowel vanuit natuur- als cultuurhistorisch uitgangspunt bezien;
4. Dagtocht blijven aanbieden: is zeker voor een grote groep een vast én geliefd onderdeel van de Zomerschool;
5. Zorgen voor voldoende nieuwe workshops e.d. om terugkerende gasten tevreden te kunnen houden en deze met name zoeken in de creatieve hoek, kookactiviteiten, de computer, op het gebied van bewegen (nieuwe sporten), wandelingen en excursies (bv. bedrijfsbezoeken);
6. Bewust blijven inplannen van activiteiten voor de oudere senioren;
7. Zoeken naar locaties in andere wijken (denk aan Badeloch op de Eindhovenlaan);
8. Bij creatieve activiteiten kijken of we ze meerdere keren op verschillende locaties kunnen aanbieden (zeker als er maar kleine groepen kunnen deelnemen);
9. Bij activiteiten op het gebied van sport, bewegen en wandelingen 1 tot 2 deelnemers extra laten intekenen;
10. Activiteiten alleen dubbel aanbieden op een hele andere locatie en als verondersteld kan worden dat er voldoende inschrijvingen zijn;
11. De locaties en/of zalen beter afstemmen op de aantallen deelnemers bij een workshop;
12. Nadenken over een handige manier om een wachtlijst op te zetten.

De website

Dit jaar werd als basis opnieuw digitaal via de onze site (www.saszomerschool.nl) ingeschreven gehanteerd. In samenhang daarmee produceren we niet meer een volledig programmaboekje, maar slechts een folder, waarop wel alle info over de inschrijving is opgenomen en waarop alle activiteiten vermeld staan, maar waar geen verdere informatie over die activiteiten op te vinden is.

Natuurlijk beseffen we dat we daarmee mogelijk een groep deelnemers missen: zij die nog niet zo digitaal vaardig zijn en zij die niet digitaal kunnen of willen betalen. We hebben geprobeerd om die groep toch ter wille te zijn, door op de eerste dag van de inschrijving lijfelijk aanwezig te zijn in SCC De Biechten en mensen gewoon op papier in te schrijven en cash of per pin te laten betalen. Daar was ook wel animo voor: we hebben die eerste dag 73 deelnemers kunnen helpen en de tweede inschrijvingsdag nog eens 13. Daar hadden we met een kortere tijd of minder vrijwilligers kunnen volstaan. In de latere inschrijvingsperiode en tijdens de weken zelf hebben we nog 58 keer cash laten betalen. Dat moeten we dus voorlopig ook blijven doen. Daarnaast hebben we aan enkele oud-deelnemers toch het setje uitgewerkte activiteiten gegeven (op papier of per mail), zodat ze konden lezen wat er te doen was en dan konden inschrijven. We hebben ook de hele inschrijfperiode en de hele uitvoeringsperiode van de Zomerschool mensen de kans gegeven om via e-mail of telefoon in te schrijven en dan via onze bankrekening te betalen: daarvan hebben 109 mensen gebruik gemaakt.

Uiteindelijk hebben er 30 deelnemers zonder e-mailadres deelgenomen aan de Zomerschool, dat is dus 4% (vorig jaar nog ruim 5%).

Via de site zijn 1079 betalingspogingen gedaan, waarvan er 84 zijn mislukt. Vorig jaar waren die aantallen 1015 betalingen en 111 mislukkingen. Dat betekent dat deelnemers al beter zijn geworden in het in één keer boeken en betalen van meerdere activiteiten en dat meer aandacht voor het “boodschappen-wagentje” heeft gewerkt.

Het blijft lastig dat men niet met 1 e-mailadres op meerdere namen kan boeken en dat zou wel moeten kunnen. In deze generatie heeft men als gezin vaak nog één gemeenschappelijk e-mailadres. Maar als er voor Jan en voor Toos geboekt moet worden, is het wel fijn als beiden zich met datzelfde e-mailadres kunnen inschrijven en toch worden gezien als twee deelnemers. We hebben dit jaar bij de Dagtocht de mogelijkheid gegeven om ook te boeken voor een introductie, maar moesten dus wel al die mensen nabellen om te informeren wie de andere deelnemer is.

Het herinneringsmailtje vlak voor de Zomerschool zelf is heel goed befallen. Het betekent wel weer even extra werk als mensen ineens beseffen toch iets verkeerd te hebben geboekt, maar zorgt voor betere deelnemerslijsten en voor kunnen toelaten van mensen op de wachtlijst. Het is ook fijn en nuttig gebleken dat er op dit mailtje ons eigen e-mailadres en telefoonnummer staat, zodat mensen weten hoe ze kunnen afmelden. Ook de toevoeging van een A4-tje met alle materialen die men bij de diverse activiteiten zelf mee moet brengen is goed befallen.

Tijdens de uitvoering van de Zomerschool is gekozen om alle activiteiten de hele dag op de site te laten staan en dat is uitstekend befallen en moet zo blijven.

Het blijft lastig om artikelen en foto's goed op de site te krijgen: daar hebben we eigenlijk een apart kernteamlid voor nodig.

Tot slot bleek het administratieprogramma alle inschrijvingen als losse eenheden op te nemen, waardoor sommige deelnemers wel 5 of 6 keer op de lijst van deelnemers stonden waardoor veel gegevens toch nog handmatig verwerkt moesten worden (geldt ook voor de deelnemerslijsten). Dat leverde voor degene die

de lijsten en de evaluatie moest maken veel extra werk op. Het grote probleem lijkt te zitten in het niet als losse eenheid opnemen van het tussenvoegsel: dat zorgt voor een verkeerde alfabetisering van de namen.

Aanbevelingen m.b.t. inschrijvingen voor 2025

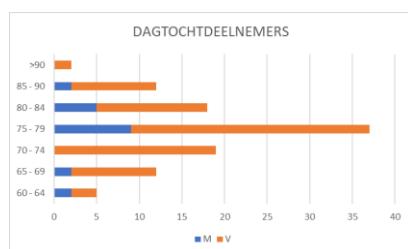
1. De folder als “papieren” vorm behouden. Wel met name oud-deelnemers en oudere deelnemers de kans bieden om de totale tekst van alle activiteiten per mail of op papier te ontvangen. Deze ook gebruiken bij de inschrijvingen op diverse locaties in de stad;
2. Met de webbeheerder de genoemde verbeterpunten doornemen en kijken of er nu alvast aanpassingen voor komend jaar gedaan kunnen worden (opnieuw in de eerste week slechts max. 5 activiteiten, na week 1 alles open / aanpassing van de inschrijfgegevens door tussenvoegsel apart op te nemen / herinnering automatisch 1 week voor aanvang Zomerschool met daarin de activiteit(en), datum, tijd en plaats en verwijzing naar de site voor wat men mee moet brengen)/ activiteiten de volle drie weken laten staan op de site;
3. Kijken of in de eerste mail naar oud-deelnemers een link kan worden toegevoegd naar de webpagina van de Zomerschool / in die mail ook vragen of men het Wordbestand wil hebben);
4. Op zoek naar een kernteamlid dat zich specialiseert in het bijhouden van de website: ook door het jaar heen;
5. Tweede is inschrijven met 1 laptop en 2 personen en eventueel een kortere tijd voldoende.

De activiteiten specifiek

Natuurlijk konden de deelnemers op de enquête aangeven wat hen het meeste aansprak bij de gevolgde workshops en dan wordt, naast de vakkundigheid en het enthousiasme van de docent of gids, heel vaak genoemd: het nieuwe, verrassende of uitdagende van een activiteit “**kennismaken met nieuwe dingen**” wordt 167 keer genoemd. Ook leuk is bijvoorbeeld de opmerking: “**voelt als toerist in eigen stad**”. Meerdere malen lezen we bij deelnemers dat men er meer van wil weten, gaat kijken of een vervolg mogelijk is of dat men een oude hobby weer heeft opgepakt.

Verder wordt met name heel positief gesproken over het gezelligheidsaspect “**gezellige middag gehad, heb genoten, mooie wandeling, mooi weer, mooie dag!**”. Ook de sfeer wordt vaak genoemd: “**zorgvuldige ontvangst - hele vriendelijke gastvrouwen en gastheren - heel gezellig - open houding naar elkaar - !**”. Opmerkingen als “**Kijk er elk jaar enorm naar uit**”, “**Voor heel veel mensen enorm belangrijk**” (50 x genoemd), “**Even weg van huis (20x)**”, “**achter de geraniums weg**” en “**Thuis op vakantie**”, maken duidelijk dat we zeker ook gevoelde eenzaamheid voorkomen of oplossen. Negatieve opmerkingen waren er dit jaar nauwelijks. Als ze er waren, betroffen ze de vindbaarheid van een locatie, niet duidelijk welke kleding handig was of wat men mee moest brengen en een enkele maal de ruimte waarin een activiteit plaatsvond ...). “**mobiele telefoons zijn hinderlijk**” / “**duidelijker aangeven waar we moeten zijn**” / “**Zou graag korte samenvattingen van de presentaties krijgen**”.

Voor de Dagtocht hebben we nog even gekeken naar wie daar nu op inschrijven qua leeftijd en gender en

dan blijkt dat het zeker niet alleen de oudere doelgroep is die deelneemt, hoewel daar wel het zwaartepunt ligt. Ook opvallend dat de man-vrouwverhouding overeenkomt met die voor de andere activiteiten van de Zomerschool. 27 Dagtochtdeelnemers doen alleen aan deze activiteit mee: dat is 25%. Hoewel we deze activiteit niet meenemen in het rapport, maken de evaluatieve opmerkingen duidelijk dat men er erg van genoten heeft en graag een herhaling ziet in 2025.

Computer 7.8

Digitaal fotoboek maken	7.4
Smartwatch, wat kun je ermee	8.2

Creatief 8.5

Armbandjes van tubekralen	8.1
Bonbons maken	8.9
Decoratieve doosjes	8.8
Droogbloemhanger	8.5
Figuren van satéstokjes	6.8
Glas beschilderen	8.8
Hout / Mozaïek Plein Oost	9.0
Hout branden	8.6
Intuïtief tekenen	8.4
Kennismaken met Ikebana	8.5
Mozaïeken, maak iets moois	8.3
Oesterschelpen beschilderen	9.3
Parfumflesje met polymeerklei	8.5
Punnik een bloem	8.5
Schilder de liefde – mixed media	8.5
Speksteen bewerken, doe het zo	8.9
Sterren maken	7.3
Teken een portret	8.0
Zomerkrans met schelpen en groen	8.8

Excursies 8.5

Atelier theaterkostuums	8.8
BHIC	8.3
Bomentuin d'n Hooionk	9.3
Bossche Bollen Beleving /workshop	8.0
Eerste Bossche Burgerberaad	8.4
Engelen, Dorp aan de Dieze	8.5
Erfgoed, Groot Tuighuis	8.5
Fort Orthen	7.9
Grote Kerk	8.6
Gluren bij de Oosterburen	8.9
Hotel Central	9.2
JBZ...een rondleiding	8.6
Jukeboxmuseum	8.5
Ijsboerderij Vinkel	8.0
Kijkje achter de coulissen St. Jan	8.6
Kildonkse molen	7.9
Pluktuin Pluck van het veld	8.9
Provinciehuis	8.4
Raadhuis van Vught	8.3
Sterrenwacht Halley	8.9
Theater aan de Parade	8.5
Waterbuffels in Bostel	8.4
Welkom in het huis van de stad	9.3

Vanuit je stoel / presentaties 8.5

Bekijk de stad vanuit je stoel	9.0
Hertogdom Spanje en Brabant	9.1
King Arthur	8.1
Klokkengieters Bossche School	8.1
Leven en werk van Spinoza	8.1
Levenstestament	8.7
Maas en Bergsche Maas	8.3
Oeteldonker of Bosschenaar	8.8
Tachtig jaar vrijheid	8.9
Virtuele Diezetoct	7.6
Wolfgang Amadeus Mozart	8.9

Bewegen – Sporten 8.6

Badminton	8.6
Beweeg je fit - gymnastiek	8.8
Beweeg U fit - Lijndans	8.2
Circle Mobility	7.8
Dans je vrij	8.6
Discodansen	9.3
DO-IN en YIN Yoga	8.9
Jeu des Boulescentrum	7.6
Koersbal	7.5
Linedance	8.8
Pilates	8.3
Roeiclinic	8.0
Salsa	8.4
Suppen bij avondlicht	9.5
Tai Chi – Drakenvuur	9.0
Zumba	9.2

Wandelingen 8.4

Avondwandeling Engelermeer	8.5
Binnenstadwandeling	8.7
Den Bosch anders	8.3
Fietstocht Maximakanaal	8.5
Filosofische wandeling	8.6
Historisch hart van de stad	7.6
Nordic Walking	8.6
Poëziewandeling	8.4
Wandeling Paleis Kwartier	7.8
Wandel in het spoor van fam. Slager	8.4
Wandeling Moerputten	8.9
Wandeling Nulandse Heide	8.3
Wandeling Heempark Zuid	8.5

Overige 8.6

Adventure Lab Caching	7.6
De magie van de hand	9.2
De verwondering van Cornelis V.	8.8
Etherische oliën	8.8

Gezichtsfitness	8.6	Reanimatiecursus	8.1
Kleur en kleding	8.3	Schrijven: Dichter op de koffie	9.2
Klankschalen en de gong	8.2	Schrijven aan zee	9.2
Koken met Resto van Harte	8.3	Schrijven op de Volkstuin	8.6
Mindfulness	8.8	Valpreventie	8.7
Opgeruimd Verhuizen doe je zo	8.3		

Als we kijken naar de tevredenheid van de deelnemers over de gevolgde activiteit, hebben we niets te klagen. Zij konden de activiteit zelf een cijfer geven en dat levert een prachtig “Zomerschool-rapport” op. Er was dit jaar slechts 1 activiteit die lager dan een 7 scoort en wel 15 activiteiten die een 9 of meer haalden. Met een gemiddelde van een 8.4 voor alle activiteiten kan worden gesproken van een geslaagde programmering. De grote uitschieter dit jaar was “Suppen in avondlicht” met een waardering van 9.5! Leuk is dat er in alle categorieën cijfers boven de 9 vallen.

Prettig is dat we via de evaluatieformulieren al heel veel nieuwe ideeën hebben binnengekregen! Volgend jaar ook de mogelijkheid geven om je naam in te vullen als je een vraag hebt aan het team van de Zomerschool.

Daarnaast waren de gastdocenten tevreden en vonden zij unaniem dat de activiteit voldeed aan hun verwachtingen of deze overtrof en men vond de sfeer tijdens de Zomerschool erg prettig om in te werken. Ook over de organisatie waren zij zeer tevreden en ze waren over het algemeen blij verrast per activiteit ook een terugkoppeling van ons te krijgen. Alle gastdocenten hebben medio augustus een evaluatieverslag van hun eigen activiteit gekregen.

Aanbevelingen m.b.t. de activiteiten specifiek voor 2025

1. Blijven kijken naar de omschrijving van de activiteiten in het programma, m.n. wat betreft het benodigde kennisniveau (eventueel een beginners- en gevorderde activiteit), wat men mee moet brengen, de duur en intensiteit van b.v. wandelingen en de plaats waar een activiteit wordt gehouden – eventueel met symbolen gaan werken;
2. Kijken of het mogelijk is om bij de terugkoppeling van geboekte activiteiten naast de datum en de tijd ook de plaats te vermelden;
3. Blijven zoeken naar interessante lezingen en excursies, alsmede bedrijfsbezoeken;
4. Als uitgangspunt ook kijken naar alles wat in de stad gedurende het jaar wordt aangeboden en daar docenten van uitnodigen om bij ons kennis te laten maken met;
5. Lering trekken uit de aantallen deelnemers: bij vol deze workshop opnieuw aanbieden, bij nauwelijks dekkend een vervangende zoeken;
6. Gebruik maken van de ideeën van de deelnemers voor nieuwe activiteiten (lijst in de bijlage);
7. Op evaluatieformulieren de mogelijkheid aangeven om je naam te vermelden;
8. Creatieve workshops of wandelingen met een beperkt aantal deelnemers direct meermaals opnemen in het programma.

De publiciteit

We laten 2500 folders drukken en 100 posters. De folders hebben we verspreid op de gewoonlijke plekken in SCC's, bibliotheken, buurtcentra, wijkpleinen, etcetra. Ook via de Sas, Bas en Hevo hebben we folders verspreid.

Daarnaast hebben we via alle bekende e-mailadressen van eerdere deelnemers ook de folder verspreid en gewezen op de nieuwe site, die al vroeg gevuld was met alle activiteiten.

Natuurlijk hebben we gebruik gemaakt van de [internetpagina](#). Op de site heeft steeds een actueel artikel gestaan naast de algemene informatie over de Zomerschool. Zodra dat kon, stonden ook alle activiteiten met een foto en een duidelijke omschrijving op de site. Tijdens de Zomerschoolperiode zijn regelmatig foto's van de activiteiten op de site geplaatst.

Er zijn dit jaar meerdere [persberichten](#) geschreven en naar diverse persinstanties uitgegaan. We mogen absoluut niet klagen over de publicatie van het een en ander. Zoals gewoonlijk plaatsen de wijkkrantjes heel goed en bijna integraal wat je aanlevert, maar ook in alle streekbladen hebben artikelen over de Zomerschool gestaan. Dit was met name in de aanloop van de Zomerschoolperiode heel belangrijk, omdat we zo toch een groot publiek konden bereiken wat alleen door het verspreiden van de folders niet zou zijn gelukt.

Vanuit de SAS is er natuurlijk "De actieve senior" geweest (het kwartaalblad dat in grote oplage wordt verspreid) en ook daarin hebben meerdere keren artikelen over de Zomerschool gestaan. Evenals trouwens in het Hevo Magazine en de wekelijkse nieuwsbrief van HEVO.

Leuk was dat DTV uit zichzelf contact met ons opnam en dat men ook bij een activiteit kwam filmen en daar zo wel de deelnemers als de vrijwilligers heeft ondervraagd. Achteraf bleek dat heel veel mensen dat onderdeel ook hebben gezien. Goed idee om DTV volgend jaar tijdig zelf te benaderen en te vragen of men een item willen komen doen over de Zomerschool.

Ook vanuit Galant (Farent) was er belangstelling om met name de vrijwilligers in het licht te zetten en daarvoor is een "community reporter" langs geweest. Helaas laat de uitwerking daarvan nog op zich wachten.

Aanbevelingen m.b.t. de publiciteit voor 2025

1. Op alle verspreidingsadressen een in te zien compleet programmaboekje leggen: liefst digitaal inschrijven;
2. Ook gedurende het jaar regelmatig nieuws plaatsen op de internetpagina van de Zomerschool;
3. Nieuwswaarde creëren om meer artikelen in de bekendere streekbladen gepubliceerd te krijgen en/of netwerken met contactpersonen daar;
4. Zoeken naar een mooiere manier om de foto's van activiteiten op de site te plaatsen;
5. Tijdig DTV / ROS TV informeren en vragen of zij interesse hebben om tijdens de Zomerschool een item te maken.

Tot slot

We kunnen met tevredenheid terugkijken op een geslaagde vijftiende editie van de Zomerschool voor 55+. Dat hebben we ook gedaan tijdens een evaluatievergadering met de gastheren en gastvrouwen op 30 juli 2024 en met het kernteam op 6 november 2024. Tijdens deze vergadering hebben we vastgesteld dat we in ieder geval een Zomerschool voor 55+ in 2025 gaan draaien en dat doen we in de eerste drie weken van de zomervakantie (maandag 7 juli tot en met vrijdag 25 juli 2025). Over een nieuw thema of een nieuwe nieuwswaarde moeten we nog even nadenken...

's-Hertogenbosch, 6 november 2024

Namens de Zomerschoolcrew, Fia de Vos

Bijlage 1: Financiële verantwoording per activiteit

Activiteit	aantal	afgemeld	weggebleven	opbrengst	dank	kt	materiaal	fin. Resultaat	neg Resultaat
01 Klokkengetters Bossche School	19	2	1	€ 95,00	€ 20,00	€ 21,00	€ 20,00	€ 34,00	
02 Opgeruimd verhuizen doe je zo	16	1	2	€ 80,00	€ 20,00	€ 38,00	€ 36,60		€ 14,60
126 1e Bossche Beraad	26	2	xx	€ 130,00	€ 2,00	xx	xx	€ 128,00	
03 Den Bosch Anders	11	xx	xx	€ 55,00	€ 20,00	€ 40,00	xx		€ 5
04 Salsa	15	1	4	€ 75,00	€ 20,00	€ 13,00	xx	€ 42,00	
05 Bonbons maken	10	xx	xx	€ 100,00	€ 20,00	€ 34,00	75		€ 29,00
06 (Levens)testament	39	1	5	€ 195,00	€ 2,00	€ 53,00	€ 40 gestort	€ 100,00	
07 Provinciehuis	12	xx	xx	€ 60,00	€ 20,00	xx	xx	€ 40,00	
08 Houtbranden en decoreren	8	xx	xx	€ 56,00	€ 20,00	€ 12,00	xx	€ 24,00	
09 Dichter op de koffie	7	xx	1	€ 49,00	€ 20,00	€ 18,00	€ 9,70	€ 1,30	
10 Jukeboxmuseum	12	xx	1	€ 72,00	xx	€ 7,50	€ 150,00		€ 85,50
11 Klankschalen en de gong	17	xx	xx	€ 85,00	€ 20,00	€ 70,50	xx	€ 25,00	
12 Mozaïeken	13	1	xx	€ 240,00	€ 20,00	€ 14,00	€ 208,50		€ 2,50
13 Creatief de natuur in									
14 Zumba	6	1	xx	€ 30,00	€ 20,00	€ 14,00	xx		€ 4,00
15 80 jaar Vrijheid	25	xx	2	€ 125,00	xx	€ 53,00	xx	€ 72,00	
16 Dans je vrij	12	2	xx	€ 60,00	€ 20,00	€ 27,30	xx	€ 12,70	
129 Salsa									
17 Decoratieve doosjes maken	13	xx	xx	€ 110,50	€ 20,00	€ 36,00	€ 45,50	€ 9,00	
18 Heempark Zuid	17	1	1	€ 85,00	€ 35,00	€ 10,00	xx	€ 40,00	
19 Roeiclinc	17	1	xx	€ 297,50	€ 6,00	xx			
20 Pilates	12	xx	xx	€ 60,00	xx		€ 40,00	€ 20,00	
21 Linedance	19	1	3	€ 95,00	€ 20,00	€ 36,00	xx	€ 39,00	
22 King Arthur & de mysteries	30	2	3	€ 150,00	€ 20,00	€ 53,70	xx	€ 76,30	
23 Hoe kun je afscheid nemen									
24 Teken een portret	12	1	1	€ 60,00	€ 20,00	€ 25,20		€ 14,80	
25 Parfumflesje versieren	6	xx	xx	€ 66,00	€ 20,00	€ 21,40	€ 45,00		€ 20,40
26 Leven en werk van Spinoza	29	3	4	€ 145,00	€ 20,00	€ 68,00	xx	€ 57,00	
27 Op pad in het spoor van familie Slager	11	xx	xx	€ 55,00	€ 20,00	€ 39,00	xx		€ 4,00
28 Beweeg je fit, lijndansen	9	2	2	€ 45,00	€ 2,00	€ 22,00		€ 21,00	
29 DO-IN en YIN YOGA	10	xx	2	€ 50,00	€ 20,00	€ 22,00	xx	€ 8,00	
30 Rondwandeling binnenstad	16	2	1	€ 80,00	€ 20,00	€ 47,40	xx	€ 12,60	
31 Armbandje van tubekralen	7	xx	xx	€ 84,00	€ 20,00	€ 21,00	€ 49,00		€ 6,00
32 Nulandse Heide met de IVN	30	5	xx	€ 150,00	€ 105,00	€ 75,00	xx		€ 30,00
33 Beweeg je fit, werelddans	6	xx	xx	€ 30,00	€ 2,00	€ 16,00	xx	€ 12,00	
34 Droogbloemhanger	21	xx	xx	€ 315,00	€ 40,00	€ 26,50	€ 200,00	€ 48,50	
35 Wolfgang Amadeus Mozart	48	3	5	€ 240,00	xx	€ 41,50	€ 180,00	€ 18,50	
36 DO-IN en YIN YOGA	12	1	1	€ 60,00	€ 20,00	€ 20,00	xx	€ 20,00	
37 Glas beschilderen	18	1	1	€ 270,00	€ 20,00	€ 19,00	€ 180,00	€ 51,00	
38 Pluktuin in Cromvoirt bezoeken	13	1	1	€ 130,00	xx		130,00	xx	xx
39 Bezoek Grote Kerk	16	1	1	€ 80,00	€ 2,00	€	75,00	€ 3,00	
40 Paleiskwartier	16	2	2	€ 80,00	€ 20,00	€ 38,00	xx	€ 22,00	
41 Raadhuis Vught	15	xx	3	€ 75,00	€ 2,00	€	80,00		€ 7,00
42 Sterren van papier	11	xx	xx	€ 71,50	€ 20,00	€ 13,00	€ 18,00	€ 20,50	
43 Adventure Lab Caching	15	2	xx	€ 75,00	€ 20,00	€ 14,50	€ 20,00	€ 20,50	
44 Poëzie in de stad									
128-130 Hout en Mozaïek bij Plein Oost	13	xx	1	€ 162,50	€ 12,00	€ 50,00	€ 97,50	€ 3,00	
45 Speksteen bewerken, doe het eens	10	1	xx	€ 150,00	€ 40,00	€ 39,50	€ 58,90	€ 11,60	
46 Discodansen	10	xx	xx	€ 50,00	€ 20,00	€ 27,30	xx	€ 2,70	
47 De stad vanuit je stoel	8	1	2	€ 40,00	€ 20,00	€ 9,00	€ 20,00		€ 9,00
48 Fort Orthen	20	xx	5	€ 100,00	€ 20,00	€ 7,50	xx	€ 72,50	
49 Welkom in het huis van de stad	27	2	4	€ 135,00	xx		xx	€ 135,00	
50 Bewegen gym 50-plus	8	2	1	€ 40,00	€ 2,00	€ 14,70	xx	€ 23,30	
51 Badminton 50-plus	10	xx	2	€ 50,00	€ 2,00	xx	xx	€ 48,00	
52 Kleur en Kleding	9	2	xx	€ 67,50	€ 20,00	€ 15,00	€ 45,00		€ 8,00
53 Magie van de hand	17	xx	xx	€ 85,00	€ 20,00	€ 39,90	xx	€ 25,10	
54 Moerputten	19	2	4	€ 95,00	€ 20,00	€ 7,50	xx	€ 67,50	
55 Kleur en Kleding	10	xx	xx	€ 75,00	€ 20,00	€ 10,00	€ 50,00		€ 5,00
56 Houtbranden en decoreren	9	1	xx	€ 63,00	€ 20,00	€ 10,00	xx	€ 33,00	
57 Glas beschilderen	9	xx	xx	€ 135,00	€ 20,00	€ 21,00	€ 90,00	€ 4,00	
58 Notitieboekje binden	9	xx	1	€ 72,00	€ 20,00	€ 11,00			
59 Sterrenwacht Halley	29	3	xx	€ 174,00	€ 4,00	xx	€ 164,00	€ 6,00	
60 Jeu de Boules	10	1	2	€ 50,00	€ 4,00	xx	xx	€ 46,00	
61 Filosofische wandeling	12	xx	2	€ 60,00	€ 20,00	€ 11,00	xx	€ 27,00	
62 Smartwatch, wat kun je ermee	17	1	1	€ 85,00	€ 2,00	€ 34,90	€ 35,00	€ 13,10	
63 Intuïtief tekenen	10	xx	xx	€ 60,00	€ 20,00	€ 25,50	€ 10,00	€ 4,50	
64 Schrijven op de volkstuin	8	1	xx	€ 56,00	€ 20,00	€ 7,50	xx	€ 28,50	

65 Dans je vrij	15	2	2	€ 75,00	€ 20,00	€ 14,00	xx	€ 41,00	
66 Krans met schelpen en groen	20	xx	xx	€ 300,00	€ 40,00	€ 26,50	€ 200,00	€ 33,50	
67 Maisland wordt cultuur									
68 Armbandje van tubekralen	9	xx	xx	€ 108,00	€ 20,00	€ 11,00	€ 63,00	€ 14,00	
69 Circle mobility, blijf mobiel	11	2	xx	€ 55,00	€ 20,00	€ 12,00	xx	€ 23,00	
70 Waterbuffels bezoeken	24	1	1	€ 360,00	€ 4,00	€ 375,10			€ 19,10
71 Paleis het Loo en Veluwe	45	xx	xx	€ 3.825,00	€ 20,00			€ 18,50	
72 Paleis het Loo en Veluwe + MJK	56	xx	xx	€ 4.200,00	€ 20,00	7.966,50			
73 Pilates	13	3	3	€ 65,00	€ 20,00	€ 40,00	xx	€ 5,00	
74 Tai Chi: Drakenvuur	13	xx	2	€ 65,00	€ 20,00	€ 13,00	xx	€ 32,00	
75 Historisch Hart van de stad	16	xx	3	€ 80,00	€ 20,00	€ 50,00	xx	€ 10,00	
76 Kennismaken met Ikebana	11	2	xx	€ 110,00	€ 4,00	€ 13,00	€ 67,50	€ 25,50	
77 Reanimatie erg belangrijk	8	1	xx	€ 40,00	€ 2,00	€ 18,90	€ 35,00		€ 15,90
78 Digitaal Fotoboek maken	10	1	xx	€ 175,00	€ 2,00	€ 154,95	€ 70,00		€ 51,95
79 Koersbal spelen	5	1	xx	€ 25,00	€ 20,00	€ 7,00	xx		€ 2,00
80 Maas en Bergsche Maas	12	xx	xx	€ 60,00	€ 20,00	€ 28,60	xx	€ 11,40	
81 Reanimatie erg belangrijk	8	xx	3	€ 40,00	€ 2,00	€ 10,50	€ 25,00	€ 2,50	
82 Koken bij Resto van Harte	9	xx	xx	€ 72,00	€ 6,00	€ 80,00	xx		€ 14,00
83 Paleiskwartier	15	xx	1	€ 75,00	€ 20,00	€ 51,20	xx	€ 3,80	
84 Achter de coulissen van de St. Jan	23	1	2	€ 115,00	€ 4,00	€ 64,70	xx	€ 46,30	
85 Intuïtief tekenen	11	xx	1	€ 66,00	€ 20,00	€ 13,00	€ 10,00	€ 23,00	
86 Rondkijken in het JBZ	10	1	xx	€ 60,00	€ 2,00	€ 60,00	xx		€ 2,00
87 Valpreventie	21	1	2	€ 105,00	€ 20,00	€ 36,10	xx	€ 48,90	
88 Verbaas je in 't nieuwe Theater	55	2	3	€ 275,00	€ 6,00	€ 150,00	xx	€ 119,00	
89 Punnik een bloem	6	xx	xx	€ 66,00	€ 20,00	€ 16,80	€ 36,00		€ 6,80
129-131 Hout en Mozaïek bij Plein Oost									
90 Hulp bij bankzaken									
91 Mindfulness & heartfulness	15	1	5	€ 75,00	€ 20,00	€ 10,00	xx	€ 45,00	
127 Virtuele Diezetoct	28	xx	2	€ 140,00	€ 4,00	€ 141,60	€ 75,00		€ 80,60
92 Figuren van satéstokjes	6	1	xx	€ 48,00	€ 20,00	€ 14,00	€ 9,20	€ 4,80	
93 Bomentuin d'n Hooidonk	21	2	1	€ 105,00	xx	€ 120,00			€ 15,00
94 Etherische oliën	11	xx	1	€ 165,00	€ 20,00	€ 7,50	€ 95,00	€ 42,50	
95 Schilder de Liefde	15	xx	1	€ 127,50	€ 20,00	€ 22,00	€ 50,25	€ 35,25	
96 Bezoek St Cathrien									
97 Bossche Bol Beleving	18	xx	xx	€ 180,00		€ 179,10		€ 0,90	
98 Bossche Bolworkshop	7	xx	xx	€ 177,50		€ 180,00			€ 2,50
99 Suppen in avondlicht	16	xx	2	€ 360,00	€ 20,00	€ 7,50	€ 405,00		€ 72,50
100 Erfgoed - het Groot Tuighuis	25	1	1	€ 125,00	€ 4,00	xx	xx	€ 121,00	
101 Schilder de Liefde	11	xx	xx	€ 93,50	€ 20,00	€ 7,50	€ 50,25	€ 15,75	
102 Kennismaken met Ikebana	15	xx	xx	€ 150,00	€ 4,00	€ 21,00	€ 112,50	€ 12,50	
103 Bezoek BHIC	22	xx	1	€ 110,00	€ 4,00	€ 90,00		€ 16,00	
104 Hertogdom Spanje en Brabant	31	1	3	€ 155,00	€ 20,00	€ 32,00	xx	€ 103,00	
105 Ijs maken	16	xx	1	€ 200,00	xx	€ 212,50			€ 12,50
106 Avond aan 't Engelermeer	14	4	xx	€ 70,00	€ 4,00	€ 7,50	€ 70,00		€ 11,50
128 Erfgoed Het groot Tuighuis	21	3	2	€ 105,00	€ 4,00	xx	xx	€ 101,00	
107 Fietstocht Maximakanaal	14	1	xx	€ 70,00	€ 20,00	€ 75,00	xx		€ 25,00
108 Oesterschelpen versieren	13	xx	xx	€ 117,00	€ 20,00	€ 15,00	€ 52,00	€ 30,00	
133 De magie van de hand	16	xx	2	€ 80,00	€ 20,00	€ 16,00	xx	€ 44,00	
109 Binnenkijken bij Hotel Central	17	1	2	€ 136,00	xx	€ 119,25		€ 16,75	
110 Rondkijken in het JBZ	10	xx	1	€ 60,00	€ 6,00				
111 Van Kildonkse Molen > kasteel	25	xx	xx	€ 500,00	xx	€ 100,00	€ 430,00		€ 30,00
112 Gezichtsfitness	26	xx	6	€ 130,00	€ 20,00	€ 40,00	xx	€ 70,00	
113 Mozaïeken	9	xx	xx	€ 180,00	€ 20,00	€ 23,10	€ 148,50		€ 11,60
114 Nordic Walking	10	2	xx	€ 50,00	€ 20,00	€ 21,00	xx	€ 9,00	
115 Vier jaargetijden in een glas									
116 Carnaval op canvas									
117 Schrijven aan zee	10	1	xx	€ 70,00	€ 20,00	€ 21,00	€ 10,00	€ 19,00	
118 Bonbons maken	10	xx	xx	€ 100,00	€ 20,00	€ 14,00	€ 75,00		€ 9,00
119 Oeteldonker of Bosschenaar	32	1	3	€ 160,00	€ 20,00	€ 53,00	xx	€ 87,00	
120 Engelen dorp aan de Dieze	22	1	xx	€ 100,00	€ 20,00	€ 75,00		€ 5,00	
121 Atelier Theaterkostuums	8	xx	xx	€ 40,00	€ 20,00	xx	xx	€ 20,00	
132 Coulissen van de Sint Jan	18	xx	1	€ 90,00	€ 4,00	€ 72,50	xx	€ 13,50	
122 Mindfulness & heartfulness	22	1	xx	€ 110,00	€ 20,00	€ 37,80	xx	€ 52,20	
123 Gluren bij de Oosterburen	23	4	1	€ 115,00	€ 6,00	€ 50,00	xx	€ 59,00	
124 Filosofie met Cornelis Verhoeven	12	xx	xx	€ 60,00	€ 20,00	€ 60,90	xx		€ 20,90
125 Feestelijke slotmiddag	106	6	11	€ 795,00	€ 500,00	€ 669,60	xx		€ 374,60
k/t + hapjes								€ 2.924,05	€ 1.007,45

Sport en bewegen

- Salsa
- Tangoles
- Buikdansen
- Ballet
- Darten (in de lachende vis)
- Biljarten
- Kanoën
- Weer suppen en nu in de stad
- Jeu des Boules
- Meer tai Chi
- Minigolf met lunch
- Bowlen met lunch
- Stoelgymnastiek (stoelyoga)
- Weer roeien
- Badminton in de Schutskamp door Bernadette (info@solodue.eu)
- Hoelahoepen (Angelica 06 28278259 / helemaalhoela.nl)

Wandelen

- Wandeling voor het Bossche Broek
- Meer natuurwandelingen, bv de Wamberg
- In de Gement'
- Meer (e)fietstochten
- Wandeling met uitleg over eetbaar kruid
- Wandeling Haverleij

Creatief

- Potten bakken
- Dotten / stippen zetten
- Viltten
- Wol aan de winkel
<info@wolaandewinkel.nl> Maken van bv een bloem van vilt of vilderijtjes (schilderijen met wol)
- Kleien
- Tekenen met een ander thema dan portret
- Dagworkshop borduren / Quilten
- Leerbewerken
- Greyscale kleuren (docent HEVO)
- Levensverhaal schrijven
- Sieraden maken
- Kraalspinnen maken

- Werken met servetten en vazen
- Origami
- Mandela's kleuren
- Houtbewerking
- Figuur zagen
- Bloemschikken: afscheidstuk maken met persoonlijke touch
- Libelles maken van kralen olv Marijke en Hanneke
- Windgong met Diamond Painting olv Fia max 18 personen
- Viltten olv Maartje van iersel van Wol aan de Winkel – Boterweg 7 – 's-Hertogenbosch
www.wolaandewinkel.nl / info@wolaandewinkel.nl (€ 5 voor ruimte + koffie /thee + iets lekkers ... + klein prijsje voor materiaal)
- Kalligrafie of handlettering (Peter v Oorschot)

Presentaties

- Graag iets over het klimaat
- Graag kunstlezingen
- GPS lezen
- Lezing over Carnac (Door Aad Engelfriet)
- Iets over accupunctuur en natuurkruiden
- Sibelius lezing
- Over een moderne filosoof
- Over Holocaust Bossche Joden
- Semiotiek (Hoe geven we betekenis aan de wereld)
- Harry van den Berselaar als inleider voor 'De Bossche stadstaal: kenmerken & gebruik'
- Informatie over Ayurveda (natuurgeneeskunde)
- Lezing over reizen
- Lezing over mythologie
- Waterzuivering Treurenburg
- Bossche verhalenverteller
- Twan van der Steen lezingen met PP over bv zijn wandelingen naar Santiago de Compostella
(twanvandersteen@yahoo.com / 0657061667)

- Presentatie over (achter)namen door de heer Zondag: Wim Zondag
M.C.Escherlaan 5,3743AX Baarn tel
035 5413060/ 06 30210740
- Ik ben een presentatie aan het maken over de geschiedenis van de Joden, de holocaust en de Joden in 's-Hertogenbosch. John Vermulst - Jan de la Barlaan 32 - 5212 NX 's-Hertogenbosch - Tel: 06 102 13 734 - E-mail: j.vermulst@telfort.nl

Excursies

- Rondleiding Mariënborg
- Rondleiding Zwanenbroedershuis
- Bezoek aan een Imker
- Bezoek Kamp Vught
- Landhuizen bezoeken
- De stadspijpers
- Opnieuw uitstapje Engelen
- Camel Trophy museum
- Bezoek aan de tuin van het klooster in de Choorstraat
- Bezoek aan de tuin aan de Dieze bij de opleiding Kapelaans
- Meer pluktuinen bezoeken
- San Damiano bezoeken
- Reinier van Arkel bezoeken
- Glazen boerderij in Schijndel (ijsboerderij)
- Paleis van Justitie
- Wandeling Bokhoven en kerk
- Beeldentuin in Lith
- Excursie Crevecoeur
- Architectuurwandeling
- Kruithuis bezoeken
- Moskee bezoeken
- Voorburg bezoeken
- Bezoek aan de brandweer
- Varen in en om de stad
- Boottocht Maximakanaal
- Sint Cathrienkerk
- Jeroen Bosch museum (Anne is er vrijwilligster)
- Kijkje in het museum bij het restauratie-atelier
- Kasteel Heeschwijk
- Museum Heesterhuis in Schijndel
- Schaapskooi bezoeken
- Kijkje in een kas

- Op bezoek bij een biologische boerderij
- Excursie afvalstoffendienst
- Marie van de Middelhaai (boerderij in Vlijmen)
- Rondje Heusden
- Rondje spoorzone en Tramkade
- Weer iets mmv Angria (heemkundekring Engelen)
- Bezoek grote Kerk
- Gluren bij de Oosterburen
- Museum Den Dungen of Brabants museum
- Glasatelier Berlicum
- Harry van den Berselaar: een wandeling langs 'Memorable plekken in Den Bosch tijdens de Tweede Wereldoorlog'
- Excursie naar smederij Franken (info@smederijfranken.nl) rondleidingen en smeden voor bv 3,5 uur of hele dag met lunch

Digitaal

- Digitale opruimcoach
- Foto's maken met je telefoon
- Uitleg digitale nalatenschap

Overigen

- Graag zingen
- Klokken luiden
- Wijnproeverij
- Kookworkshop evt via Peter van den Groenendaal
- Iets met chocola
- Meer muziek
- Betekenis van het notenschrift en de terminologie
- Taalworkshop
- Tapas maken
- 'Gospels zingen
- Adventure Caching herhalen
- High Tea bereiden / hartige hapjes maken
- Weer kleur en kleding
- Ad Hoc orkestje
- Taarten decoreren
- Toneel spelen
- Pubquiz

Dagtochtidee:

- *Openlucht museum*
- *Graag naar Leuven*
- *Dagje naar Zeeland*

Slotmiddag

- *Glimlachmeditatie (Lea van Wijnen)*
- *Zang / optreden van Mieke*

Graag ook weekendworkshops